

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a JUDr. Pavla Vacka v právní věci žalobce **FVE L., s.r.o.**, IČ [REDACTED], se sídlem [REDACTED], proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2014, č. j. 33208/14/5200-11433-702690,

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 10. 12. 2014, č. j. 33208/14/5200-11433-702690, s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonné lhůtě domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítnul žalobcova odvolání a výrokem I. potvrdil rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu (dále jen „správce daně“) ze dne 9. 6. 2014, č. j. 121094/14/4000-17104-503402, výrokem II. potvrdil rozhodnutí správce daně ze dne 23. 6. 2014, č. j. 134529/14/4000-17104-503402, výrokem III. potvrdil rozhodnutí správce daně ze dne 23. 6. 2014, č. j. 134541/14/4000-17104-503402. Označenými prvostupňovými rozhodnutími správce daně rozhodl podle § 237 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, o stížnostech žalobce na postup plátce daně, společnosti ČEZ Prodej, s.r.o. (dále jen „plátce daně“) při výběru odvodu z elektřiny ze slunečního záření za období měsíců prosinec 2013, leden 2014 a únor 2014 (dále jen „odvod“) podle § 14 a násl. zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o podporovaných zdrojích energie“).

Žalobce uvedl, že plátci daně fakturoval za vyrobenou elektřinu v měsících prosinci 2013, lednu 2014 a únoru 2014 částky uvedené na fakturách, avšak plátce daně požadované částky žalobci vyplatil ponížené o odvod podle § 7a zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů (dále jen „zákon o podpoře“). Dále se žalobce zmiňoval

o právní úpravě odvodu, uvedl, že cit. ustanovení zákona o podpoře zavedlo skrytou daň a bylo učiněno proti původnímu smyslu zákona o podpoře, potažmo Evropské směrnici č. 77/2001/ES. Odvodová povinnost byla subjektům zavedena selektivně, z částky obratu, takže je dopad úpravy citelnější a ve své podstatě pro žalobce likvidační. Žalobce namítal, že postup žalovaného, který se na první pohled tváří jako souladný se zákonem, je protiústavní, neboť porušuje právo žalobce na legitimní očekávání a vlastnické právo, jak bylo konstatováno i Ústavním soudem. Postup žalovaného také porušuje zákaz retroaktivity právních norem, byť se jedná o retroaktivitu nepravou, která je v zásadě přípustná. Nicméně pokud je v kolizi se základními principy, je i taková retroaktivita podle žalobce vyloučena. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil, a požadoval nahradit náklady soudního řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhoval, aby soud žalobu zamítl a žalovanému přiznal právo na náhradu nákladů řízení v paušální částce 300 Kč. Podle žalovaného je řešení rozporu institutu odvodu s ústavněprávními principy pouze v kompetenci Ústavního soudu. Ten se otázkou protiústavnosti odvodu zabýval v nález ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, v němž dospěl k závěru, že zavedením odvodu sice došlo ke snížení faktické podpory poskytované provozovatelům fotovoltaických elektráren, ale nejednalo se o zásah, který by ve svém důsledku znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů. Žalovaný také odkázal na závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2013, č. j. 1 Afs 76/2013-57, podle kterých lze likvidační účinku solárního odvodu zohlednit prostřednictvím institutu prominutí daně dle § 260 v návaznosti na § 259 daňového řádu.

Ze správního spisu předloženého žalovaným soud ověřil, že žalobce se nejprve obrátil na plátce daně s žádostmi o podání vysvětlení ve smyslu § 237 odst. 1 daňového řádu ohledně sražených částek odvodu. Plátce daně žalobci sdělil, že při srážce odvodu postupoval v souladu se zákonem o podporovaných zdrojích energie. Žalobce se proto obrátil na správce daně a podal proti postupu plátce daně stížnost podle § 237 odst. 3 daňového řádu.

Správce daně shora vyjmenovanými prvostupňovými rozhodnutími stížnosti žalobce na postup plátce daně podle § 237 odst. 4 daňového řádu zamítnul s odkazem na § 14 a násl. zákona o podporovaných zdrojích energie. Shledal totiž, že srážka odvodu za měsíce prosinec 2013, leden 2014 a únor 2014 byla učiněna v souladu se zákonem, neboť dle právní úpravy měl plátce daně bez výjimky zákonnou povinnost odvod srazit, vybrat a odvést, protože byly naplněny zákonné podmínky pro odvod za elektřinu vyrobenou ze slunečního záření podle zákona o podporovaných zdrojích energie.

Žalobcova odvolání podaná proti rozhodnutím správce daně potom žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 12. 2014, č. j. 33208/14/5200-11433-702690, zamítnul a rozhodnutí správce daně potvrdil výroky I., II. a III. Žalovaný v úvodu zmínil změnu právní úpravy odvodu, s účinností od 1. 1. 2013 je odvod srážen podle zákona o podporovaných zdrojích energie, právní úprava odvodu dle zákona o podpoře však byla téměř beze změny přejata. Žalovaný při přezkumu prvostupňových rozhodnutí zjistil, že správce daně postupoval plně v souladu s platnou legislativou, a to i s ohledem na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, podle něhož je solární odvod v souladu s ústavním pořádkem. Podle žalovaného není plátcům daně dána zákonná možnost povinností nedostát,

aniž by mu nesplněním povinností odvod srazit a vybrat a odvést jej do 25 dnů po skončení odvodového období vznikla majetková a sankční odpovědnost. Správce daně přezkoumal, zda plátce daně srazil odvod v jednotlivých odvodových obdobích v zákonem stanovené výši a odvedl jej v zákonném termínu místně příslušnému správci daně. Žalovaný nezjistil žádné procesní pochybení správce daně. Správce daně nebyl oprávněn posoudit rozpor odvodu s ústavním pořádkem, neboť je vázán zákonem a pouze v pravomoci Ústavního soudu je posuzovat soulad zákona o podpoře s ústavním pořádkem. Žalovaný zmínil, že touto otázkou se Ústavní soud zabýval v cit. nálezu, ústavní stížnost skupiny senátorů zamítl a napadená ustanovení zákona o podpoře nezrušil. Právní úprava odvodu dle posuzovaných ustanovení byla nahrazena zákonem o podporovaných zdrojích energie, který ustanovení o solárním odvodu převzal, a tato ustanovení jsou součástí právního řádu a plátce daně ani orgány finanční správy je nemohou porušovat. Žalovaný v podrobnostech odkázal na nález Ústavního soudu, který žalobcem zmíněné odvolací námitky vypořádal. Žalovaný rovněž odmítl, že by bylo rozhodnutí správce daně nepřezkoumatelné. K námitce insolvenční situace žalovaný uvedl, že žalobce není a nebyl evidován v insolvenčním rejstříku. Žalovaný se konečně dovolával i usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2013, č. j. 1 Afs 76/2013-57, ze kterého vyplývá, že konkrétní dopady solárního odvodu na výrobce elektrické energie nelze zohlednit ani v řízení o stížnosti na postup plátce daně, ani v soudním řízení, které na ně navazuje. Správnost těchto závěrů potvrdil Ústavní soud v usnesení ze dne 13. 5. 2014, sp. zn. II. ÚS 1273/14.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů v souladu s dispoziční zásadou, kterou je správní soudnictví ovládáno, vycházejí přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podstatou celé žaloby je protiústavnost postupu orgánů finanční správy z důvodu porušení žalobcova práva na legitimní očekávání a práva vlastnického v jeho základu s ohledem na likvidační dopad zavedení odvodu. Zmiňuje-li však žalobce zákonnou úpravu odvodu dle § 7a a násl. zákona o podpoře, mijejí se námitky s argumentací žalovaného, který spolu se správcem daně přezkoumával postup plátce daně podle § 14 a násl. zákona o podporovaných zdrojích energie.

Soud předesílá, že otázkou souladu úpravy odvodu z elektřiny ze slunečního záření s ústavním pořádkem se podrobně zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, www.usoud.cz, na který soud v plném rozsahu odkazuje. Ústavní soud v cit. nálezu nevyhověl návrhu skupiny senátorů na zrušení části zákona o podpoře upravující odvod a dospěl k ústavnosti této právní úpravy. Na závěr zmíněného nálezu dodal, že „*při abstraktním přezkumu ústavnosti není schopen objektivně prokázat nebo hypoteticky vymodelovat všechny myslitelné situace, které napadená ustanovení v individuálním případě mohou vyvolat. Předmětem posouzení tedy nyní nemohou být ani specifické případy jednotlivých výrobců, u nichž s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem, s přihlédnutím k míře podnikatelského a ekonomického rizika může Ústavní soud své posouzení upřesnit v budoucnu.*“ Podle Ústavního soudu totiž zjevně „*nelze vyloučit, že v individuálních případech dolehne některé z napadených ustanovení na výrobce jako likvidační („rdousící*

efekt“) či *zasahující samotnou majetkovou podstatu výrobce v rozporu s čl. 11 Listiny – tedy protiústavně. Zde bude nutno hodnotit jak dodržení garancí ve smyslu § 6 odst. 1 zákona č. 180/2005 Sb. v jejich dlouhodobém (patnáctiletém) trvání, tak okamžité (průběžné) účinky napadených ustanovení, aby byl v takovém výjimečném případě vzniklý nárok ochráněn.“* Pro takové specifické případy pak zavázal obecné soudy „udělat vše pro spravedlivé řešení, jakkoliv se to může jevit složité“ (bod [88] nálezu).

Následně vznikla otázka, jak vyložit uvedený příkaz Ústavního soudu, aby obecné soudy udělaly „vše pro spravedlivé řešení“, tj. v jakém řízení má být hodnocena ústavnost aplikace solárního odvodu v konkrétních případech. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu usnesením ze dne 17. 12. 2013, č. j. 1 Afs 76/2013-57, publ. ve Sb. NSS 3 000/2014, dostup. na www.nssoud.cz, dovodil, že institut stížnosti na postup plátce daně není za stávající právní úpravy nástrojem, který by umožnil správci daně posuzovat věc s přihlédnutím ke konkrétním skutkovým okolnostem a v odůvodněných případech poskytl poplatníkovi efektivní ochranu. Rozšířený senát konstatoval, že stížnost dle § 237 daňového řádu představuje specifický prostředek obrany poplatníka vůči plátcu daně při uplatňování srážkové daně. Jedná se o ochranu před nezákonným postupem plátce, o nástroj určený pro „řešení sporu mezi plátcem a poplatníkem“, který slouží zejména k tomu, aby byl postup plátce podroben kontrole státní moci a poplatník byl před případným nezákonným postupem plátce prostřednictvím konečného rozhodnutí správce daně ochráněn. Dle rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu by bylo absurdní klást na plátce povinnost, nota bene bez jakékoliv psané právní úpravy, aby sám posuzoval likvidační účinky solárního odvodu na poplatníka.

I kdyby se tento institut aplikoval na solární odvod pouze přiměřeně a žádost o vysvětlení adresovaná plátcu byla jen jakýmsi formálním krokem pro následné uplatnění stížnosti u správce daně, umožňuje § 237 odst. 3 daňového řádu správci daně přezkoumat postup plátce pouze z hlediska zákonnosti, tj. zda plátce při srážce solárního odvodu postupoval v souladu se zákonem o podpoře. Tento zákon kromě osvobození malých výrobců nepřipouští žádné výjimky, na základě kterých by byl plátce odvodu své zákonné povinnosti zproštěn, jinými slovy neobsahuje žádný zvláštní mechanismus, jenž umožní individuální přístup k výrobcům. V této fázi nalézacího řízení tedy nemá správce daně zákonnou možnost provádět správní úvahu, na jejímž základě by mohl v konkrétním případě modifikovat výši solárního odvodu. Podle rozšířeného senátu by tak bylo z ústavního hlediska a s ohledem na požadavky dělby moci přinejmenším problematické, aby neexistenci psané právní úpravy nahradila bez dalšího moc soudní. Dle závěrů Nejvyššího správního soudu lze pokyn Ústavního soudu zohledňovat likvidační účinky solárního odvodu v individuálních případech za stávající právní úpravy jen prostřednictvím institutu prominutí daně podle § 260 daňového řádu v návaznosti na § 259 daňového řádu.

Soud má za to, že shora cit. závěry je nutno aplikovat i v právě projednávaném případě, ačkoli odvod byl plátcem sražen a odveden nikoli podle § 7a a násl. zákona o podpoře, jehož ústavností se Ústavní soud zabýval, ale již dle § 14 a násl. zákona o podporovaných zdrojích energie. Vzhledem k tomu, že právní úprava solárního odvodu dle § 7a a násl. zákona o podpoře byla (až na drobnou terminologickou změnu a podmínky osvobození) ustanoveními § 14 a násl. zákona o podporovaných zdrojích energie převzata, má soud s ohledem na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, za to,

že solární odvod není v rozporu s ústavním pořádkem. Proto soud neshledal důvod předložit věc Ústavnímu soudu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy, neboť ten se již ústavností právní úpravy solárního odvodu zabýval, byť ve vztahu k ustanovením dříve účinného zákona o podpoře.

Soudu nezbyvá než, vzhledem ke stručné žalobní argumentaci, shrnout s tím, že správce daně a žalovaný postupovali v souladu se zákonem, pokud se při vyřízení stížností žalobce na postup plátce daně dle § 237 odst. 3 daňového řádu omezili na zjištění, zda byl odvod plátcem daně sražen a odveden v souladu s § 14 a násl. zákona o podporovaných zdrojích energie. Nebylo v jejich pravomoci přezkoumat postup plátce daně při sražení a následném odvedení odvodu z hlediska dodržení ústavněprávních principů a případného likvidačního dopadu zavedení odvodu na žalobce a zabývat se tzv. „rdousícím efektem“ v konkrétním žalobcově případu.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., když žalovaný vyslovil s takovým postupem souhlas a žalobce ve stanovené lhůtě soudu svůj nesouhlas nesdělil.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Ve věci měl úspěch žalovaný správní orgán, přesto mu požadovanou náhradu hotových nákladů ve výši 300 Kč ve smyslu § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), soud nepřiznal a vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

K nemožnosti přiznat žalovanému správnímu orgán paušální náhradu hotových nákladů se již vyslovil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne ze dne 7. 1. 2015, č. j. 1 Afs 225/2014-31, kde se uvádí: *„Žalovaný požadoval paušální náhradu nákladů ve výši 300 Kč v souvislosti s jedním úkonem právní služby, spočívajícím v písemném vyjádření ke kasační stížnosti podle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný dovořil, že má nárok na paušální náhradu nákladů na základě § 36 odst. 1 s. ř. s. a nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13. K návrhu žalovaného Nejvyšší správní soud konstatuje, že rovnost účastníků řízení podle § 36 odst. 1 s. ř. s. není nikterak narušena, pokud žalovanému správnímu orgánu není v soudním řízení správním, ve kterém měl plný úspěch, přiznána paušální náhrada nákladů řízení. Ve smyslu § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu náleží náhrada hotových výdajů účelně vynaložených v souvislosti s poskytnutím právní služby advokátovi, přičemž nedohodl-li se advokát s klientem na jiné paušální částce, činí tato částka 300 Kč za jeden úkon právní služby. Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, '[z]ákladu rovnosti účastníků řízení ve smyslu článku 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod naplňuje přiznání paušální náhrady coby náhrady hotových výdajů podle jejich demonstrativního výčtu v § 137 odst. 1 občanského soudního řádu i účastníkovi řízení, který advokátem zastoupen není, a to v situacích, v nichž by účastníkovi řízení zastoupenému advokátem byla přiznána taková*

náhrada podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. ' A contrario z citovaného nálezu Ústavního soudu vyplývá, že paušální náhradu nákladů nelze přiznat účastníku řízení, pokud by mu paušální náhrada nákladů nepříslušela ani při zastoupení advokátem (rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2014, č. j. 4 As 220/2014 - 20). Taková situace zcela jednoznačně nastala v nyní posuzované věci. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 6 As 40/2006 - 87, publ. pod č. 1260/2007 Sb. NSS, '(...) v případě, že v soudním řízení správním vystupuje jako účastník orgán veřejné správy v oboru své působnosti, není v zásadě důvodně vynaloženým nákladem, pokud se v takovém řízení nechá zastoupit. (...) Stejně tak Vrchní soud v Praze konstatoval, že povinnost správního úřadu jím vydané rozhodnutí hájit na soudě proti správní žalobě představuje samozřejmou součást povinností plynoucí z běžné správní agendy. Nelze proto spravedlivě žádat na žalobci, aby hradil náklady, vzniklé tím, že správní úřad udělil k zastupování plnou moc advokátovi (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 1. 1998, č. j. 6 A 90/96 - 23). ' Podle citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu by žalovanému nemohla být přiznána paušální náhrada nákladů, pokud by byl zastoupen advokátem, a proto ve smyslu citovaného nálezu Ústavního soudu mu tato náhrada nemůže být přiznána ani v případě, že zastoupen není. " Stejný názor byl vysloven např. v rozsudku ze dne 7. 11. 2014, č. j. 4 As 220/2014 - 20.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 26. listopadu 2015

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu